

De romanticus en de kritische geest

De Morgen - 05 Nov. 2014
DMorgen Pagina 32

Wat gebeurt er als je een ezel op het podium zet? Of zeventig performers? Of net alle performers schrapt en het publiek zelf laat beslissen hoe het afloopt? Misschien wel dat het publiek gaat nadenken over de reden waarom. Daar gokt theatermaker David Weber-Krebs alvast op.

De Luikenaar Weber-Krebs volgde een mimeopleiding in Amsterdam. Met mime heeft het werk dat hij sinds 2004 creëerde echter niets gemeen. Hij staat zelfs zelden of nooit op het podium. Weber-Krebs is een genre op zichzelf, ergens tussen podiumkunst, filosofie en antropologie in. Reden genoeg voor een kleine rondleiding door zijn oeuvre aan de hand van enkele werken.

Performance (2009) is een remake van een werk van de Amerikaanse minimalistische kunstenaar Robert Morris uit 1961. Dat gaat zo. Gordijnen zwaaien open. Het publiek kijkt, een paar minuten lang, naar een vierkante pilaar. Dan gaan de gordijnen dicht en weer open. Deze keer ligt de kolom plat, met een plasje water ernaast. Een aangrijpend beeld van ondergang en dood, ook al zie je slechts een stomme kolom. Dat boeide Weber-Krebs: "Dit werk bewijst dat op een podium zelfs het kleinste feit tot drama leidt. Het is niet alleen de toeschouwer die kijkt. Het podium kijkt terug. Het interpelleert ons omdat we onze gedachten erop projecteren."

Het wordt een vast thema in zijn werk. Als Weber-Krebs in 2013 in Balthazar een groep performers confronteert met een ezel, gaat het weer om die vraag: wat projecteren we op die ezel dat die ezel zelf niet weet (en omgekeerd).

Nog in 2009 creëert Weber-Krebs in Amsterdam *Among the Multitude*: een film met één acteur, gevolgd door een voorstelling met wel zeventig performers. In 2012 volgt een nieuwe versie in Leuven. De voorstelling is een crash course in manieren om de spanning tussen individu en groep voor te stellen. De ware inzet van het werk blijkt echter pas in de slotfilm. Terwijl we met de acteur kijken naar een bos, horen we hem speculeren over hoe samenlevingen ontstaan. Een naïeve ontstaansmythe verraadt zijn verlangen naar een hechte, organische samenleving. Maar onderhuids voel je ook de twijfel knagen of dat geen waanbeeld is. *Among the Multitude* verraadt zo een tweespalt in de mens Weber-Krebs: zijn romantische helft verlangt naar sublieme ervaringen en diepe verbondenheid, zijn kritische zelf blokt die visioenen af. Het is de tweede rode draad in zijn werk.

Licht uit

Tonight, Lights out! (2011) hernam op kleine schaal een actie die in 2007 Duitsland in de ban hield. Wat als we allen samen vijf minuten alle lichten doofden, en zo een significante bijdrage leverden aan het milieu? Wat in het echt wel lukte, liep in het theater niet van een leien dakje. Elke toeschouwer controleerde met 'zijn' schakelaar één lamp. Zolang niet iedereen meedeed, bleef er licht. Daarmee riskeerde de groep zijn kans op vijf minuten gezellige huiver voor het duister en/of een bijdrage aan het milieu. Het gaf vaak aanleiding tot pittige discussies tussen toeschouwers. Niet iedereen wou als een mak schaap toegeven aan een dictaat van buitenaf. Weber-Krebs creëerde hier een situatie waar het publiek zelf zijn eigen spektakel werd.

Into the Big World, Weber-Krebs' nieuwste voorstelling, is een werk met een lange voorgeschiedenis. In 2011 werkte Weber-Krebs als artist in residence in het Teyler Museum. Het oudste museum van Nederland verzamelde op het einde van de 18de eeuw alle toenmalige kennis over wetenschap en kunst. Het was zowat de Nederlandse pendant van het Franse encyclopedische project. Dat zette de kunstenaar aan het denken. De idee dat de wereld aan onze voeten ligt, en volledig te doorvorsen valt, kreeg toen vorm. Tegelijk heerste toen nog de huiver voor de sublieme kracht van de natuur.

Waar heeft dat project ons gebracht, vraagt hij zich af, nu we aan het begin van een nieuw geologisch tijdperk, het antropoceen, staan. In dit tijdperk is de mens de drijvende kracht van alle evolutie geworden, niet enkel de neutrale observator ervan. Is een orkaan nog wel subliem als niet God of De Natuur, maar wij zelf er de oorzaak van zijn? Wat stelt kennis nog voor als ze versplinterd raakte over oneindig veel specialismen? Beheersen we de werkelijkheid dan nog wel? Wat zegt dat over ons? Het zal, alweer, het bijna lege podium zijn waar we die angstige vragen op kunnen projecteren. Het wordt wellicht vooral een kleine encyclopedie van alles wat David Weber-Krebs bezighoudt. En dat is niet weinig.

Into the Big World, 4-5/11 Stuk Leuven, 10-11/2 2015 Kaaitheater

davidweberkrebs.org en projectminiature.com

PIETER T'JONCK

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden